

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့

မြန်မာ့ပုလဲ လုပ်ငန်း ဥပဒေ

(နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် ၇/၉၅)

၁၃၅၇ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁၄ ရက်

(၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်)

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် အောက်ပါ ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း လိုက်သည် -

အခန်း (၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

- ၁။ ဤဥပဒေကို မြန်မာ့ပုလဲ လုပ်ငန်း ဥပဒေ ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
- ၂။ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေရမည် -
  - (က) ပုလဲ ဆိုသည်မှာ မုတ်ကောင်အမျိုးမျိုးမှ ဖြစ်ထွန်းရရှိသည့် သဘာဝပုလဲ သို့မဟုတ် မွေးပုလဲကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ခွံဖုံးပုလဲနှင့် မွေးမြူရေး မှ ရရှိသည့် ခွံကပ်ပုလဲလည်း ပါဝင်သည်။
  - (ခ) ပုလဲထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆိုရာတွင် မုတ်ကောင်ဖမ်းဆီးစုဆောင်းခြင်း လုပ်ငန်း၊ မုတ်ကောင်သားဖောက်မွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်း၊ မုတ်ကောင်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ ပုလဲမွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် ပုလဲဖော်ယူခြင်းလုပ်ငန်း တို့ ပါဝင်သည်။
  - (ဂ) မုတ်ကောင်ဖမ်းဆီးစုဆောင်းခြင်းလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ သဘာဝ ငုပ်ကွက်များ တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ရေငုပ်ကိရိယာတစ်မျိုးမျိုး တပ်ဆင်ထားသော ရေ

ယာဉ်များနှင့် ရေငုပ်သူများကို အသုံးပြုပြီး မုတ်ကောင်ရိုင်းများ ဖမ်းဆီး စုဆောင်း ခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။

- (ဃ) မုတ်ကောင်သားဖောက် မွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ပုလဲမွေးမြူသည့် မုတ်ကောင်၏ အဖိုနှင့်အမ မျိုးစေ့တို့ကို ဓာတ်ခွဲခန်းအတွင်း ပေါင်းစပ်သားဖောက်ပြီး ၄ လက်မအရွယ်ရောက်သည်အထိ ပြုစုစောင့်ရှောက် မွေးမြူသည့် လုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။
- (င) မုတ်ကောင် ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ဖမ်းဆီးစုဆောင်းရရှိသော မုတ်ကောင်များကိုဖြစ်စေ၊ မုတ်ကောင်သားပေါက်များကိုဖြစ်စေ မိမိလက်ဝယ်၌ မွေးမြူပြုစုစောင့်ရှောက်ထားခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။
- (စ) ပုလဲမွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ မုတ်ကောင်များကို ခွဲစိတ်ဝတ်ဆံသွင်းထားပြီး ရေအောက်တွင် ပြုစုစောင့်ရှောက်သည့် လုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။
- (ဆ) ပုလဲဖော်ယူခြင်းလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ဝတ်ဆံသွင်း ပုလဲမွေးမြူထားသော မုတ်ကောင်များကို ပုလဲဖော်နည်းပညာများနှင့်အညီ ခွဲစိတ်၍ ပုလဲများ ထုတ်ယူသည့်လုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် သဘာဝအလျောက် ပုလဲဖြစ်ထွန်းနေသည့် မုတ်ကောင်များမှ ပုလဲထုတ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းလည်း ပါဝင်သည်။
- (ဇ) မုတ်ကောင် ဆိုသည်မှာ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ သဘာဝအခင်နှစ်ချပ်ပါရှိပြီး မုတ်ကောင်၏ အတွင်းမျက်နှာပြင်သားသည် ချောမောတောက်ပြောင်ကာ ပုလဲကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် ရေချိုရေငန်နေ ခရုကမာကောင်ကို ဆိုသည်။
- (ဈ) မုတ်ခွံ ဆိုသည်မှာ မုတ်ကောင်အား ခွဲသတ်၍ဖြစ်စေ၊ ရေအောက်တွင် မုတ်ကောင်သေ၍ဖြစ်စေ ရရှိသော မုတ်ကောင်၏ အခွံကို ဆိုသည်။
- (ည) မုတ်ခွံရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ပုလဲမွေးမြူသည့် မုတ်ကောင်အမျိုးအစား၏ အခွံကို ကုန်ကြမ်းအဖြစ် ရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် အခြား ကမာခွံ၊ ပင်လယ်ခရုခွံနှင့် ယောက်သွားများကို ရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းများမပါဝင်။

- (င) မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက် ဆိုသည်မှာ မုတ်ကောင်များပေါက်ဖွားခြင်း၊ ပြန့်ပွားခြင်း၊ ရှင်သန်နေထိုင်ခြင်းရှိသည့် ရေပြင်နှင့်ရေအောက်ကြမ်းပြင်ကို ဆိုသည်။
- (င) မုတ်ကောင်ငုပ်ရေယာဉ် ဆိုသည်မှာ မုတ်ကောင်ငုပ်ရန် ရည်ရွယ်၍ သတ်မှတ်ထားသည့် ရေငုပ်ကိရိယာတစ်မျိုးမျိုး တပ်ဆင်ထားသော သို့မဟုတ် တင်ဆောင်ထားသော ရေယာဉ်ကို ဆိုသည်။
- (ဇ) ခွင်ပြုမိန့် ဆိုသည်မှာ မုတ်ကောင်ဖမ်းဆီးစုဆောင်းခြင်း၊ မုတ်ကောင်သားဖောက်မွေးမြူခြင်း၊ မုတ်ကောင်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပုလဲမွေးမြူခြင်း၊ ပုလဲဖော်ယူခြင်း သို့မဟုတ် မုတ်ခွံရောင်းချခြင်း လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ဖြစ်စေ၊ လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ထက် ပို၍ဖြစ်စေ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပေးသည့် ခွင်ပြုမိန့်ကို ဆိုသည်။
- (ဈ) မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ဆိုသည်မှာ ပုဒ်မ ၉ ပါ လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကို လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပေးသည့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ဆိုသည်။
- (ဏ) ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (တ) ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဆိုသည်မှာ မြန်မာ့ပုလဲထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးကို ဆိုသည်။

အခန်း (၂)

ရည်ရွယ်ချက်များ

- ၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -
- (က) အစိုးရ၏ ပုလဲထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊
  - (ခ) ပုလဲထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးအတွက် အားပေးကူညီရန်နှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန်။

- (ဂ) မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက်ရေပြင်များ ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်းနှင့် မုတ်ကောင်များ မျိုးပြုန်းတီးခြင်းမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်၊
- (ဃ) ပုလဲထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သိပ္ပံနည်းကျ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်။

အခန်း (၃)

ခွင်ပြုမိန့်လျှောက်ထားခြင်း၊ ထုတ်ပေးခြင်း

၄။ အောက်ပါလုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ထက်ပို၍ ဖြစ်စေ လုပ်ကိုင် လိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းသည် ခွင်ပြုမိန့်ရရှိရန် ဝန်ကြီးဌာနသို့ သတ်မှတ်ချက် များနှင့်အညီ လျှောက်ထားရမည် -

- (က) နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့် မုတ်ကောင်ဖမ်းဆီးစုဆောင်းခြင်း၊ မုတ်ကောင် သားဖောက်မွေးမြူခြင်း၊ မုတ်ကောင်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပုလဲမွေးမြူခြင်း၊ ပုလဲဖော်ယူခြင်း သို့မဟုတ် မုတ်ခွံရောင်းချခြင်း၊
- (ခ) ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့် မုတ်ကောင်သားဖောက်မွေးမြူခြင်း၊ မုတ်ကောင် ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပုလဲမွေးမြူခြင်း သို့မဟုတ် ပုလဲဖော်ယူခြင်း။

၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ပုဒ်မ ၄ အရ တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာကို စိစစ်ပြီး သတ်မှတ် ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပါက ခွင်ပြုမိန့်ကို အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပေးနိုင် သည်။

၆။ ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့် မုတ်ကောင်ဖမ်းဆီးစုဆောင်းခြင်းလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် မုတ်ခွံရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်လိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းသည် ခွင်ပြု မိန့်ရရှိရန် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးထံသို့ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားရ မည်။

၇။ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် ပုဒ်မ ၆ အရ တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာကို စိစစ် ပြီး သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပါက ခွင့်ပြုမိန့်ကို ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

အခန်း (၄)

ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိသူ၏ တာဝန်များ

၈။ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိသူသည် -

- (က) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရမည်၊
- (ခ) ခွင့်ပြုမိန့်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်၊
- (ဂ) ခွင့်ပြုမိန့်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသည့် အခကြေးငွေများကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မြန်မာငွေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားငွေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာငွေနှင့် နိုင်ငံခြားငွေနှစ်ရပ်လုံးဖြင့် ဖြစ်စေ ပေးဆောင်ရမည်။

အခန်း (၅)

မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားခြင်း၊ ထုတ်ပေးခြင်း

၉။ အောက်ပါလုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကို လုပ်ကိုင်လိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း သည် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရှိရန် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးထံသို့ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားရမည် -

- (က) ရေယာဉ်ကို မုတ်ကောင်ငုပ်ရေယာဉ်အဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၊
- (ခ) ပုလဲမွေးမြူရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခြင်း။

၁၀။ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် ပုဒ်မ ၉ အရ တင်သွင်းသည့် လျှောက်လွှာကို စိစစ် ပြီး သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပါက လျှောက်ထားသူအား -

- (က) မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရမည်၊

- (ခ) မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသည့် မှတ်ပုံတင်ကြေးနှင့် အခြားအခကြေးငွေများကို ပေးသွင်းစေရမည်။
  - (ဂ) လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားသည့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးရမည်။
- ၁၁။ (က) မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် သက်တမ်းကုန်ဆုံးသဖြင့် သက်တမ်းတိုးမြှင့်လိုသူသည် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးထံသို့ လျှောက်ထားနိုင်သည်။
- (ခ) ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် ပုဒ်မခွဲ (က) အရ မှတ်ပုံတင်သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးရန် လျှောက်ထားချက်ကိုစိစစ်ပြီး သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပါက သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည်။

အခန်း (၆)

မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ရရှိသူ၏ တာဝန်များ

- ၁၂။ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ရရှိသူသည် -
- (က) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရမည်။
  - (ခ) မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
  - (ဂ) မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသည့် မှတ်ပုံတင်ကြေးနှင့် အခြားအခကြေးငွေများကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မြန်မာငွေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားငွေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာငွေနှင့် နိုင်ငံခြားငွေ နှစ်ရပ်လုံးဖြင့်ဖြစ်စေ ပေးဆောင်ရမည်။

အခန်း (၇)

မှတ်ကောင်ငုပ်ကွက် သတ်မှတ်ခြင်း

၁၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် -

- (က) မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်း၍ အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက်များကို အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ သတ်မှတ်နိုင်သည်။
- (ခ) အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုက စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိသော ရေပြင်တွင် ပုဒ်မခွဲ (က) အရ မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက် သတ်မှတ်လိုပါက ယင်းသို့ သတ်မှတ်ခြင်းမပြုမီ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းနှင့် ကြိုတင်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက် သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နယ်နိမိတ်တိုင်းတာ သတ်မှတ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးဦးဆောင်သော ကျွမ်းကျင်သူများပါဝင်သည့် ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

၁၄။ ဝန်ကြီးဌာနသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက်တစ်ခုလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုဖြစ်စေ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၁၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက်များ ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်းနှင့် မုတ်ကောင်များ မျိုးပြုန်းတီးခြင်းတို့မှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော တားမြစ်ချက်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

၁၆။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပိုင်နက်ပင်လယ်၊ ဆက်စပ်ဇုန်၊ ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်းနှင့် သီးသန့်စီးပွားရေးဇုန်တို့တွင် တွေ့ရှိရသော သဘာဝအလျောက် ပေါက်ဖွားနေသည့် မုတ်ကောင်တွင် ဖြစ်ထွန်းနေသော ပုလဲသည် နိုင်ငံတော်ပိုင်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

အခန်း (၈)

မြန်မာ့ပုလဲထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၁၇။ မြန်မာ့ပုလဲထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- (က) ပုလဲထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ခ) ပုလဲထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဤဥပဒေနှင့်အညီ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း၊
- (ဂ) ပုလဲထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်သားများ လုပ်ငန်းခွင် ကျွမ်းကျင်မှုရရှိရေးအတွက် ပြည်တွင်း၌ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် ပြည်ပ၌ အဆင့်မြင့်နည်းပညာများ လေ့လာဆည်းပူးစေခြင်း၊
- (ဃ) ပုလဲအရေအတွက် တိုးတက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် အရည်အသွေးမြင့်မားရေး တို့ကို နည်းလမ်းကြံဆပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (င) မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက် ရေပြင်များ ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်းမရှိစေရန် နည်းလမ်း ကြံဆဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (စ) မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက် သတ်မှတ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ပယ်ဖျက် ခြင်းပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သလို စိစစ်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနသို့တင်ပြခြင်း၊
- (ဆ) မုတ်ကောင်များ မျိုးပြုန်းတီးခြင်းမရှိစေရန်နှင့် အလုံအလောက်ရရှိစေရန် နည်းလမ်းကြံဆဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဇ) ပုလဲထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သိပ္ပံနည်းကျ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဈ) ပုလဲထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၉)

စစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ်၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၁၈။ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် ဤဥပဒေအလို့ငှာ စစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ် ဖြစ်သည်။

၁၉။ စစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ်၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်-

- (က) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အမိန့်နှင့်ညွှန်ကြားချက်များ၊ သက်ဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များကို ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိသူနှင့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ရရှိသူတို့က လိုက်နာခြင်းရှိမရှိ စစ်ဆေးခြင်း၊
- (ခ) ခွင့်ပြုမိန့်အရ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းခွင်မှ အလုပ်သမားများ၏ ကျန်းမာသန့်ရှင်းရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး၊ မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုမှ ကာကွယ်ရေး၊ သက်သာချောင်ချိရေး၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း၊
- (ဂ) စစ်ဆေးရေးအရာရှိများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း။

အခန်း (၁၀)

စစ်ဆေးရေးအရာရှိ၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၂၀။ စစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ်သည် မြန်မာ့ပုလဲထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းမှ သင့်လျော်သော အရာရှိကို ဤဥပဒေအလို့ငှာ စစ်ဆေးရေးအရာရှိအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။

၂၁။ ဝန်ကြီးဌာနသည် အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုမှ သင့်လျော်သော အရာရှိကို ဤဥပဒေအလို့ငှာ စစ်ဆေးရေးအရာရှိအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။ ထိုသို့ တာဝန်ပေးအပ်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနနှင့်ကြိုတင်ညှိနှိုင်းရမည်။

၂၂။ စစ်ဆေးရေးအရာရှိ၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- (က) မိမိအား သတ်မှတ်ပေးထားသည့် မှတ်ကောင်ပုံကွက်အတွင်းဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ်က သီးခြားတာဝန်ပေးအပ်သည့် မှတ်ကောင်ပုံကွက်အတွင်းဖြစ်စေ မှတ်ကောင်ပုံရေယာဉ်၊ ရေငုပ်ကိရိယာနှင့် မှတ်ကောင်များကိုလည်းကောင်း၊ မှတ်ကောင်ဖမ်းဆီးခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် မွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်းများကိုလည်းကောင်း စစ်ဆေးခြင်း၊
- (ခ) မှတ်ကောင်ပုံကွက်အတွင်း သင်္ကာမကင်းဖွယ်ရာ တွေ့ရှိရသော ရေယာဉ်များကို ဝရမ်းမပါဘဲ ရပ်တန့်ခြင်း၊ တက်ရောက်ခြင်း၊ လိုက်ပါခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း၊ ရှာဖွေခြင်း၊
- (ဂ) မှတ်ကောင်ပုံကွက် ရေယာဉ်ပေါ်တွင် ထားရှိရမည့် စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားများကို တောင်းယူစစ်ဆေးခြင်း၊ ကူးယူခြင်း၊
- (ဃ) မှတ်ကောင်ပုံရေယာဉ်၏ ရေယာဉ်မှူး၊ ရေယာဉ်အမှုထမ်းနှင့် ရေငုပ်သူများအား စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း၊ လိုအပ်သလို ညွှန်ကြားခြင်း၊
- (င) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သော မှတ်ကောင်ပုံရေယာဉ်နှင့် ယင်းရေယာဉ်ပေါ်တွင် တွေ့ရှိသော ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းခြင်း၊
- (စ) တားမြစ်ထားသည့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပစ္စည်းများ၊ အဆိပ်အတောက်များ၊ ဓာတုပစ္စည်းများနှင့် ယင်းကဲ့သို့ အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သော အခြားပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းခြင်း၊
- (ဆ) ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သူအား ဖမ်းဆီးအရေးယူခြင်း၊

(ဇ) စစ်ဆေးရေးအရာရှိချုပ်က အခါအားလျော်စွာ လွှဲအပ်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၁၁)

စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းအရ အရေးယူခြင်း

၂၃။ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိသူကဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ကိုယ်စား စီမံအုပ်ချုပ်သူကဖြစ်စေ၊ အလုပ်သမား တစ်ဦးဦးကဖြစ်စေ ခွင့်ပြုမိန့်ပါ စည်းကမ်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်လျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော အမိန့် သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်လျှင်သော်လည်းကောင်း ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးသူသည် အောက်ပါစီမံ ခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အမိန့်တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်သည် -

- (က) ခွင့်ပြုမိန့်အရ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းအားလုံး သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ဆိုင်းငံ့ထားစေခြင်း၊
- (ခ) ဒဏ်ကြေးငွေပေးဆောင်စေပြီး လုပ်ငန်းဆက်လက် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခြင်း၊
- (ဂ) ခွင့်ပြုမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း၊
- (ဃ) ခွင့်ပြုမိန့်ကို ပယ်ဖျက်၍ အာမခံငွေနှင့် ကြိုတင်ငွေများကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ အဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း၊ လိုအပ်သည်ဟု ယူဆလျှင် ဒဏ်ကြေးငွေကိုပါ ပေးဆောင်စေခြင်း။

၂၄။ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ရရှိသူသည် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ပါ စည်းကမ်းချက်တစ်ရပ်ရပ် ကို ဖောက်ဖျက်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော အမိန့် သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်လျှင်သော်လည်းကောင်း ဦးဆောင် ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် အောက်ပါစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အမိန့်တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်သည် -

- (က) မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ကာလအကန့်အသတ်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းခြင်း၊
- (ခ) မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း။

အခန်း (၁၂)

ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

၂၅။ မည်သူမဆို ခွင့်ပြုမိန့်မရရှိဘဲ အောက်ပါ လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကို လုပ်ကိုင်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်အထိဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ကျပ် ၃၀၀၀၀၀ အထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည် -

- (က) မုတ်ကောင်ဖမ်းဆီးစုဆောင်းခြင်း၊
- (ခ) မုတ်ကောင်သားဖောက်မွေးမြူခြင်း၊
- (ဂ) မုတ်ကောင်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- (ဃ) ပုလဲမွေးမြူခြင်း၊
- (င) ပုလဲဖော်ယူခြင်း၊
- (စ) မုတ်ခွံရောင်းချခြင်း။

၂၆။ မည်သူမဆို မုတ်ပုံတင်လက်မှတ်မရရှိဘဲ အောက်ပါ လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကို လုပ်ကိုင်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ထောင်ဒဏ် ၁ နှစ်အထိဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ကျပ် ၃၀၀၀၀ အထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည် -

- (က) ရေယာဉ်ကို မုတ်ကောင်ငုပ်ရေယာဉ်အဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၊
- (ခ) ပုလဲမွေးမြူရေးကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခြင်း။

၂၇။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၃ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ သတ်မှတ်ထားသည့် မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက်အတွင်း အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ် ကျပ် ၁၀၀၀၀၀ အထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည် -

- (က) ရေအောက်ကြမ်းပြင်တွင် ချွန်ထက်သော အသွားများ၊ ချိတ်များ၊ ထွန်ခြစ်များ ပါသော ငါးဖမ်းကိရိယာတစ်မျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ မြေထဲဖွငါးဖမ်းခြင်း၊

(ခ) ရေယာဉ်ပေါ်မှ ချောဆီ၊ လောင်စာဆီ သို့မဟုတ် ရေထုညစ်ညမ်းစေမည့် အခြားအညစ်အကြေးများကို ထုတ်ပစ်ခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ ယိုဖိတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြန့်လွှင့်စေခြင်း။

၂၈။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၃ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ သတ်မှတ်ထားသည့် မုတ်ကောင်ငုပ်ကွက် အတွင်း အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ထောင်ဒဏ် ၁၀ နှစ်အထိဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ် ကျပ် ၅၀၀၀၀၀ အထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ် လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည် -

(က) ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပစ္စည်း၊ အဆိပ်အတောက်၊ ဓာတုပစ္စည်း သို့မဟုတ် ယင်းကဲ့သို့ အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သော အခြားပစ္စည်းများကို သုံးစွဲခြင်း၊

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ ပစ္စည်းများကို ရေယာဉ်ပေါ်တွင် တင်ဆောင်ထားရှိခြင်း။

၂၉။ မည်သူမဆို စစ်ဆေးရေးအရာရှိက တာဝန်အရ စစ်ဆေးနေစဉ် မုတ်ကောင်၊ ရေငုပ် ကိရိယာ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အခြားပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ရာကို ကွယ်ဝှက် ကြောင်း သို့မဟုတ် စစ်ဆေးရေးအရာရှိ၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ စွန့်ပစ်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ် ကျပ် ၁၀၀၀၀၀ အထိ ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၃၀။ မည်သည့်ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းမဆို ဤဥပဒေအရ မိမိအား အပ်နှင်းထားသည့် တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်အထိ ချမှတ် ရမည် -

(က) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အခြားသူတစ်ဦးဦးဖြင့် အစားထိုးခြင်း သို့မဟုတ် ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူကို အရေးမယူဘဲ ထိန်ချန်ခြင်း၊

(ခ) ပြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သက်သေခံပစ္စည်းကို ဖျောက်ဖျက်ခြင်း၊ မသမာ သောနည်းဖြင့် ပြောင်းလဲခြင်း၊ အစားထိုးခြင်း သို့မဟုတ် အလွဲသုံးစားပြု ခြင်း။

၃၁။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၅ အရ ထုတ်ပြန်သော တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ထောင်ဒဏ် ၁ နှစ်အထိဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ် ကျပ် ၁၀၀၀၀ အထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၃၂။ တရားရုံးသည် ဤဥပဒေအရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသူအား ငွေဒဏ်ချမှတ်ရာ တွင် တရားခံသည် နိုင်ငံခြားသားဖြစ်ပါက မြန်မာငွေနှင့် ညီမျှသော အစိုးရက သတ်မှတ် သည့် နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ပေးဆောင်စေရမည်။

၃၃။ တရားရုံးသည် ဤဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုတင်ပို့သော ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြစ်မှုထင်ရှားတွေ့ရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုအတွက် ချမှတ်ရမည့် ပြစ်ဒဏ်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော သက်သေခံပစ္စည်းများကိုလည်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းရန် အမိန့် ချမှတ်ရမည်။

အခန်း (၁၃)

အထွေထွေ

၃၄။ ဤဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့်အချိန်၌ တည်ဆဲဖြစ်သော ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သို့ပင် ပြဋ္ဌာန်းပါရှိစေကာမူ မုတ်ကောင်ဖမ်းဆီးစုဆောင်းခြင်း၊ မုတ်ကောင်သားဖောက်မွေးမြူခြင်း၊ မုတ်ကောင်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပုလဲမွေးမြူခြင်း၊ ပုလဲဖော်ယူခြင်း သို့မဟုတ် မုတ်ခွံ ရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင် ရွက်ရမည်။

၃၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခုအား ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၃၆။ ဤဥပဒေကို မပြဋ္ဌာန်းမီက တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ မုတ်ကောင်ဖမ်းဆီး စုဆောင်းခြင်း၊ မုတ်ကောင်သားဖောက်မွေးမြူခြင်း၊ မုတ်ကောင်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပုလဲ မွေးမြူခြင်း၊ ပုလဲဖော်ယူခြင်း သို့မဟုတ် မုတ်ခွံရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍

ထုတ်ပေးထားသည့် သက်တမ်းမကုန်ဆုံးသေးသော ပါမစ်သည် ယင်းပါမစ်သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်နေ့အထိသာ အတည်ဖြစ်စေရမည်။

၃၇။ ဤဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုတင်ပို့သော ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သက်သေခံ ပစ္စည်းသည် တရားရုံးရှေ့သို့တင်ပို့ရန် မလွယ်ကူသော ပစ္စည်းဖြစ်ပါက ယင်းသက်သေခံ ပစ္စည်းကို တရားရုံးရှေ့သို့ တင်ပို့ရန်မလိုဘဲ မည်ကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်းထားကြောင်း အစီရင်ခံစာ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အခြားစာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများဖြင့် တင်ပြနိုင်သည်။ ယင်းသို့ တင်ပြခြင်းကို တရားရုံးရှေ့သို့ သက်သေခံပစ္စည်းတင်ပြဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူကာ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးက ဥပဒေနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲခြင်းပြုနိုင်သည်။

၃၈။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် -

- (က) ဝန်ကြီးဌာနသည် လိုအပ်သော နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ခ) ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် မြန်မာ့ပုလဲထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း သည် လိုအပ်သော အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ပုံ)

သန်းရွှေ

ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး

ဥက္ကဋ္ဌ

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့